

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และการใช้ที่ราชพัสดุ
พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบหนังสือสำคัญ สำหรับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๓ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสำรวจที่ราชพัสดุ การขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน การรังวัดที่ดิน และการระวางชี้แนวเขตที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และนโยบายของรัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกอื้อท้งเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตาม ความในข้อ ๔, ๗, ๘, ๑๐, และข้อ ๒๒ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ กระทรวงการคลัง จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๓

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสำรวจที่ราชพัสดุ การขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน การรังวัดที่ดิน และการระวางชี้แนวเขตที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔. กรณีที่มีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้กระทรวงการคลังวินิจฉัยชี้ขาด หรือพิจารณาสั่งการ เว้นแต่กรณีที่ราชพัสดุที่เป็นปัญหาในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ มีราคาที่ดินรวมกับมูลค่าอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง(ถ้ามี) ซึ่งกำหนดตามระเบียบนี้ไม่เกินห้าร้อยล้านบาท ให้อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด หรือพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๕. ให้อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๖. ในระเบียบนี้

(๑) “ผู้ใช้ที่ราชพัสดุ” หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นผู้ปกครอง ดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุตามกฎหมาย

(๒) “อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมธนารักษ์และให้รวมถึงบุคคลที่อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมายด้วย

(๓) “ชนารักษ์พื้นที่” หมายถึง ชนารักษ์พื้นที่ในจังหวัดซึ่งที่ราชพัสดุตั้งอยู่

(๔) “ราคาที่ดิน” หมายถึง ราคาที่ดินตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายที่ดิน

ในกรณีที่ดินราชพัสดุแปลงใด ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ตามวรรคแรก ให้เทียบเคียงกับราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดินแปลงบริเวณใกล้เคียงที่มีทำเลที่ตั้งคล้ายกันเป็นราคาที่ดิน

(๕) “มูลค่าอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง มูลค่าอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็น ที่ราชพัสดุซึ่งคำนวณตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดขึ้น โดยคำสั่งกรมธนารักษ์

(๖) “การสำรวจ” หมายถึง การหาความสัมพันธของจุดต่าง ๆ ที่มีอยู่บนและใต้ผิวโลกโดยวิธีการรังวัดทางตรงและทางอ้อม การวัดทิศทาง การวัดต่างระดับ และให้หมายความรวมถึงการรังวัดให้ได้อาณาเขต การรังวัดทำแผนที่แสดงที่ตั้ง การรังวัดทำแผนที่รายละเอียด และการคำนวณการรังวัดด้วย

(๗) “หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน” หมายถึง หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๘) “หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน” หมายถึง หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินและให้หมายความรวมถึงหนังสือแสดงสิทธิครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๙) “หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง” หมายถึง หนังสือแสดงเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

(๑๐) “การรังวัด” หมายถึง การรังวัดปักเขตและทำเขต จดหรือคำนวณการรังวัด เพื่อให้ทราบที่ตั้งแนวเขตของที่ดิน หรือทราบที่ตั้งและเนื้อที่ของที่ดิน

(๑๑) “การทำแผนที่” หมายถึง กรรมวิธีใด ๆ ในการจำลองลักษณะภูมิประเทศตามมาตราส่วนลงบนแผ่นพื้นที่ราบ โดยอาศัยข้อมูลจากรูปถ่าย ภาพถ่ายภูมิประเทศ ค่าพิกัด หมดหลักฐาน และการคำนวณทั้งในทางราบและทางตั้ง

(๑๒) “แผนที่ชั้นหนึ่ง” หมายถึง แผนที่ซึ่งดำเนินการจัดทำโดยใช้กล้องรีโอดาไลท์ทำการรังวัดโยงยึดหลักเขตจากหมุดหลักฐาน ครงงานแผนที่ที่ราบตำแหน่งค่าพิกัดภูมิศาสตร์ หรือค่าพิกัดที่นับเนื่องจากศูนย์กำเนิดและคำนวณเนื้อที่โดยวิธีคณิตศาสตร์จากค่าพิกัดฉากของแต่ละมุมเขต หรือดำเนินการจัดทำโดยเทคโนโลยีอย่างอื่นที่ได้ผลลัพธ์เท่าเทียมกันหรือดีกว่า ทั้งนี้ เป็นแผนที่ที่ดำเนินการจัดทำโดยกรมที่ดินหรือกรมธนารักษ์ซึ่งได้มีการรับรองความถูกต้องแล้ว

(๑๓) “แผนที่ชั้นสอง” หมายถึง แผนที่ซึ่งดำเนินการโดยใช้แผนที่ระวางเป็นหลักโดยวิธีวัดระยะเป็นมุมฉากหรือวัดระยะสกดเป็นรูปสามเหลี่ยมจากเส้นหมุดหลักฐาน ครงงานแผนที่หรือโดยใช้รูปถ่ายทางอากาศหรือการรังวัดด้วยโซ่หรือเทปและคำนวณเนื้อที่โดยวิธีคณิตศาสตร์หรือโดยมาตราส่วนหรือโดยใช้กล้องรีโอดาไลท์วางหมุดหลักฐานแผนที่บรรจบตัวเอง (รูปลอย) ทั้งนี้ เป็นแผนที่ที่ดำเนินการจัดทำโดยกรมที่ดิน หรือกรมธนารักษ์ซึ่งได้มีการรับรองความถูกต้องแล้ว

(๑๔) “อาณาเขตที่ดิน” หมายถึง แนวเขตติดต่อกับที่ดินข้างเคียง และให้หมายความถึงระยะรอบแปลงแต่ละด้านด้วย

(๑๕) “ทะเบียนที่ราชพัสดุ” หมายถึง ทะเบียนที่ราชพัสดุกกลางหรือทะเบียนที่ราชพัสดุจังหวัดที่จัดทำโดยแสดงรหัส หมายเลขลำดับที่ของการรับขึ้นทะเบียน รายละเอียดเกี่ยวกับการได้มา หลักฐานหนังสือแสดงสิทธิ อาณาเขต และแผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของที่ราชพัสดุ

(๑๖) “การขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ” หมายถึง การรับรายการที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมาลงทะเบียนที่ราชพัสดุโดยให้รหัสและหมายเลขสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น โดยผู้มีอำนาจจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดูลงนามรับรองเป็นหลักฐาน

(๑๗) “การแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุ” หมายถึง การแก้ไข เพิ่มเติมรายการในทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยจุดแจ้งเหตุแห่งการแก้ไข เพิ่มเติมไว้ในทะเบียนที่ราชพัสดุและผู้มีอำนาจจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดูลงนามรับรองเป็นหลักฐาน

(๑๘) “การเพิกถอนทะเบียนที่ราชพัสดุ” หมายถึง การยกเลิกรายการที่ดินและหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีไ้ที่ราชพัสดุดอกจากทะเบียนที่ราชพัสดุ โดยจุดแจ้งเหตุแห่งการเพิกถอนไว้ในทะเบียนที่ราชพัสดุและผู้มีอำนาจจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดูลงนามรับรองเป็นหลักฐาน

(๑๙) “การจำหน่ายทะเบียนที่ราชพัสดุ” หมายถึง การแก้ไขที่มีผลเป็นการจำหน่ายการนำรายการที่ดินและหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุดอกจากทะเบียนที่ราชพัสดุ โดยจุดแจ้งเหตุแห่งการจำหน่ายไว้ในทะเบียนที่ราชพัสดุและผู้มีอำนาจจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดูลงนามรับรองเป็นหลักฐาน

หมวด ๒

การรังวัด การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ และการตรวจสอบเนื้อที่
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อ ๗ การสำรวจที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุเพื่อการรังวัด การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือการตรวจสอบเนื้อที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดอื่น เพื่อให้ทราบอาณาเขตที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ของที่ดิน ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณีทำการตรวจสอบทะเบียนที่ราชพัสดุและหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินก่อนดำเนินการสำรวจ ดังนี้

(๑) ที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุที่มีหลักฐานเป็นแผนที่ชั้นหนึ่งหรือแผนที่ชั้นสองให้ตรวจสอบระวางแผนที่ แผนที่ต้นร่าง รายการรังวัด รายการคำนวณ

(๒) ที่ดินที่ไม่มีหลักฐานเป็นแผนที่ชั้นหนึ่งหรือแผนที่ชั้นสอง ให้ตรวจสอบระวางแผนที่ แผนที่ต้นร่าง รายการรังวัด หรือระวาง น.ส.๓ ก. ของที่ดินข้างเคียงจากสำนักงานที่ดิน และหลักฐานการได้มาอื่นๆ จากกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘ เมื่อดำเนินการสำรวจที่ราชพัสดุตามข้อ ๗ แล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีอาณาเขตที่ดินไม่เปลี่ยนแปลง โดยมีเนื้อที่มากขึ้นหรือเท่าเดิมให้ดำเนินการต่อไปได้

(๒) กรณีอาณาเขตที่ดินเปลี่ยนแปลงและทำให้เนื้อที่มากขึ้นหรือเท่าเดิม

(๒.๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการใช้อำนาจเขตหรือเนื้อที่ที่ดินตามผลการสำรวจไปดำเนินการต่อไปได้

(๒.๒) ในจังหวัดอื่น ให้ธนารักษ์พื้นที่เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการใช้อำนาจเขตหรือเนื้อที่ที่ดินตามผลสำรวจไปดำเนินการต่อไปได้

(๓) กรณีอาณาเขตที่ดินไม่เปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนแปลงไปโดยทำให้เนื้อที่ที่ดินน้อยกว่าเดิม ให้ดำเนินการดังนี้

(๓.๑) ในกรณีที่มีหลักฐานหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ถ้าได้เนื้อที่น้อยกว่าให้ยื่นคำขอรังวัดสอบเขตต่อสำนักงานที่ดิน หากผลการรังวัดสอบเขตได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานดังกล่าว ในกรุงเทพมหานครให้กรมธนารักษ์ ในจังหวัดอื่นให้ธนารักษ์พื้นที่แต่งตั้งคณะกรรมการตามที่เห็นสมควรพิจารณาเสนออธิบดีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินการ และดำเนินการขอจดทะเบียน ณ สำนักงานที่ดินเพื่อแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหลักฐานดังกล่าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้องตรงกัน

(๓.๒) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ถ้าได้เนื้อที่น้อยกว่ารายการในทะเบียนที่ราชพัสดุ หรือหลักฐานอื่น ๆ

ในกรุงเทพมหานครให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่นให้ธนารักษ์พื้นที่พิจารณานำเสนออธิบดีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินการก่อนแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้องตรงกัน

ข้อ ๕ การขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดอื่น ซึ่งกระทรวงการคลังมิได้มอบอำนาจให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุดำเนินการเป็นการเฉพาะรายได้ กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบทะเบียนที่ราชพัสดุว่าที่ดินแปลงใดยังไม่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้จัดทำบัญชีที่ราชพัสดุประเภทที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะบัญชีหนึ่ง และประเภททรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาอีกบัญชีหนึ่ง

(๒) ให้ดำเนินการสำรวจที่ราชพัสดุตามข้อ ๓ และข้อ ๔ เพื่อให้ทราบอาณาเขตที่ดินก่อนยื่นคำขอและนำทำการรังวัดตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๓)ให้นำเอกสารการได้มาของที่ดิน สำเนาทะเบียนที่ราชพัสดุหรือเอกสารอื่น ๆ เช่น ส.ค. ๑ หรือ น.ส. ๓ ไปประกอบการยื่นคำขอ

(๔) แจ้งผู้ใช้ที่ราชพัสดุ (ถ้ามี) ให้แต่งตั้งผู้แทนไปร่วมนำทำการรังวัดและให้ถือคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

(๕) นำทำการรังวัดตามหลักฐานของที่ราชพัสดุและของที่ดินข้างเคียง และตามสภาพการครอบครอง ร่วมกับผู้แทนของผู้ใช้ที่ราชพัสดุ (ถ้ามี)

(๖) เมื่อทราบผลการรังวัดจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการรังวัดแล้ว หากเนื้อที่น้อยกว่าผลการสำรวจตามข้อ ๕(๒) ไม่เกินร้อยละสอง ให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไปได้ แต่ถ้าเนื้อที่น้อยกว่าผลการสำรวจตามข้อ ๕(๒) เกินกว่าร้อยละสองให้ดำเนินการตามข้อ ๘ ก่อน

(๗) การคัดค้านการนำรังวัดทั้งแปลงหรือบางส่วน

(๗.๑) การออกโฉนดที่ดิน หากมีผู้คัดค้านการนำรังวัดทั้งแปลงหรือบางส่วนให้ขอพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดแสดงเขตพิพาทให้ชัดเจนและให้บันทึกการคัดค้าน แล้วให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ทำการตรวจสอบ พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับที่ราชพัสดุและที่ดินข้างเคียง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสอบสวนเปรียบเทียบข้อพิพาทของเจ้าพนักงานที่ดินหรือใช้ประกอบการพิจารณาฐานะทางคดี

(๗.๒) การออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง หากมีผู้คัดค้านการนำรังวัดทั้งแปลงหรือบางส่วน ให้ขอพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดแสดงเขตพิพาทให้ชัดเจนและให้บันทึกการคัดค้าน แล้วให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการตรวจสอบพร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ส่งให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๘) การสอบสวนเปรียบเทียบหรือการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับแนวเขต

(๘.๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้กรมธนารักษ์รวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุและที่ดินข้างเคียงพร้อมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ไปให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินร่วมกับผู้ใช้ที่ราชพัสดุ หากผลการสอบสวนเปรียบเทียบของเจ้าพนักงานที่ดินไม่เป็นไปตามผลการสำรวจรังวัดที่ราชพัสดุตามข้อ ๘ ให้อยู่ในดุลพินิจของอธิบดีที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

(๘.๒) ในจังหวัดอื่น ให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่รวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุและที่ดินข้างเคียงตลอดจนเป็นผู้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานที่ดินร่วมกับผู้ใช้ที่ราชพัสดุ หากผลการสอบสวนเปรียบเทียบของเจ้าพนักงานที่ดินไม่เป็นไปตามผลการสำรวจรังวัดที่ราชพัสดุตามข้อ ๘ ให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่รวบรวมแผนที่ เอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดพร้อมทั้งความเห็นเสนออธิบดีพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๑๐. กรณีที่ได้ขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับโดยมิได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในหมวดนี้และยังมิได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงมา ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้นมาก่อน แล้วดำเนินการตามข้อ ๘ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๑. การระวางชี้แนวเขตและการลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ที่ราชพัสดุที่มีหลักฐานหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเป็นรูปแผนที่ชั้นหนึ่งหรือรูปแผนที่ชั้นสอง ให้ตรวจสอบระวางแผนที่ แผนที่ดินร่างรายการรังวัด รายการคำนวณ แล้วระวางชี้แนวเขตที่ดินหรือนำรังวัดปักหลักเขตที่ดินให้ตรงกับรายการรังวัดตามรูปแผนที่หลังหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

(๒) ที่ราชพัสดุที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) แต่ที่ดินแปลงที่ขอรังวัดเป็นโฉนดรูปแผนที่ชั้นหนึ่งหรือรูปแผนที่ชั้นสอง ให้ตรวจสอบระวางแผนที่ แผนที่ดินร่าง รายการรังวัด รายการคำนวณ ของที่ดินแปลงนั้นแล้วระวางชี้แนวเขตที่ดินหรือนำรังวัดปักหลักเขตที่ดินให้ตรงตามหลักฐานดังกล่าว เว้นแต่ตรวจสอบพบว่าการลงนามรับรองแนวเขตครั้งก่อนกระทำไปโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณีร่วมกับผู้ใช้ที่ราชพัสดुकัดค้านแนวเขต แล้วดำเนินการขอแก้ไขหรือเพิกถอนให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

(๓) ที่ราชพัสดุที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) และที่ดินแปลงที่ขอรังวัดไม่มีหลักฐานตาม (๒) ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี ดำเนินการสำรวจที่ราชพัสดุตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ให้ทราบอาณาเขตและเนื้อที่ของที่ราชพัสดุก่อนระวางชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุ เว้นแต่ที่ราชพัสดุนั้นได้ดำเนินการสำรวจตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ไว้แล้ว ก็ให้ใช้เป็นหลักฐานในการระวางชี้แนวเขตและลงนามรับรองแนวเขตที่ราชพัสดุดังกล่าวต่อไปได้

การระวางชี้แนวเขตที่ดินตามวรรคแรก หากไม่สามารถตกลงแนวเขตที่ดินกันได้ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี ทำการคัดค้านแนวเขตที่ดินและดำเนินการตามข้อ ๕(๗) และ(๘)

ข้อ ๑๒. ให้กรมธนารักษ์กำหนดวิธีการปฏิบัติ แบบรายงานเกี่ยวกับการรังวัด การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ การตรวจสอบเนื้อที่ การระวางชี้แนวเขตและการลงนามรับรองแนวเขตตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยออกเป็นคำสั่งกรมธนารักษ์

ข้อ ๑๓. ที่ราชพัสดุแปลงใดเป็นที่ดินประเภททรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาและไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ ให้ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยดำเนินการตามข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๔. ในกรณีที่ราชพัสดุจะดำเนินการตามหมวดนี้ เป็นกำแพงเมือง คูเมือง การสำรวจเพื่อกำหนดขอบเขตที่ราชพัสดุจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำหนดขอบเขตกำแพงเมือง คูเมือง ที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วย

หมวด ๓

การแก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และจำหน่ายทะเบียนที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๕. เมื่อได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงซึ่งได้ดำเนินการตามข้อ ๕ หรือ ข้อ ๑๐ แล้ว ให้กรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้องตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้

ในจังหวัดอื่น ให้จัดส่งสำเนาโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไปพร้อมกับแจ้งการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุให้กรมธนารักษ์เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้องตรงกัน

ข้อ ๑๖. ในกรณีมีการนำที่ดินขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุโดยผิดพลาดหรือซ้ำซ้อน ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเพิกถอนหรือจำหน่ายออกจากทะเบียนที่ราชพัสดุ

ในกรณีที่การดำเนินการตามวรรคแรกจะต้องเพิกถอนหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

หมวด ๔

การตรวจสอบบัญชีคุมทะเบียนที่ราชพัสดุ บัญชีคุมหนังสือสำคัญสำหรับ

ที่ดินและสภาพหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๗. ให้กรมธนารักษ์แต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือคณะเจ้าหน้าที่เพื่อมีหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีคุมทะเบียนที่ราชพัสดุ ทะเบียนที่ราชพัสดุ บัญชีคุมหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน และสภาพของหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๘. การตรวจสอบตามความในข้อ ๑๗ ให้ดำเนินการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ให้รายงานอธิบดีทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตรวจสอบเสร็จ

ข้อ ๑๙. การรายงานผลการตรวจสอบ ให้รายงานตามแบบรายงานการตรวจบัญชีคุมทะเบียนที่ราชพัสดุ บัญชีคุมหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน และสภาพของหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินซึ่งเป็นไปตามแบบที่กรมธนารักษ์กำหนด

ข้อ ๒๐. หากผลการตรวจสอบตามข้อ ๑๗ ปรากฏว่าบัญชีหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินมีการชำรุด หรือสูญหาย ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการซ่อม หรือจัดทำให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการใช้งานและหรือดำเนินการขอออกใบแทน

หมวด ๕

การจำหน่ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะทำการรื้อถอน วัสดุที่รื้อถอนแล้ว

หรือการจำหน่ายต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่นๆ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ

ข้อ ๒๑. ในกรณีที่จะจำหน่ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะทำการรื้อถอน หรือการจำหน่ายวัสดุที่รื้อถอนแล้ว หรือการจำหน่ายต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่นๆ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ ให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุที่จะดำเนินการจำหน่ายแต่งตั้งคณะกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน เพื่อประเมินราคาอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง วัสดุที่รื้อถอน ต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่นๆ ที่จะจำหน่าย ทั้งนี้กรรมการอย่างน้อย ๑ คน จะต้องเป็นผู้ชำนาญการหรือมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินราคาอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่นๆ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ

ข้อ ๒๒. การจำหน่ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะทำการรื้อถอน หรือการจำหน่ายวัสดุที่รื้อถอนแล้ว หรือการจำหน่ายต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่นๆ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยอนุโลม

หมวด ๖

หลักเกณฑ์การอนุญาตให้นำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์

ข้อ ๒๓. การนำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ จะต้องเป็นการนำวัสดุไปใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งจะต้องนำส่งขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ
- (๒) จัดทำเป็นวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ เช่น โต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น และวัสดุอุปกรณ์นั้นจะต้องลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

นอกจากกรณีดังกล่าวแล้ว หากมีความจำเป็นจะต้องนำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างอื่น ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ

ข้อ ๒๔. การนำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล ให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุเป็นผู้ขออนุญาตต่ออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี โดยจะต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ที่สาธารณชนจะพึงได้รับส่งไปประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๒๕. ผู้ใช้ที่ราชพัสดุที่ได้รับอนุญาตให้ใช้วัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน เพื่อตรวจนับและควบคุมการใช้วัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ

ข้อ ๒๖. ให้มีการจัดทำบัญชีคุมยอดวัสดุที่รื้อถอนว่ามีจำนวนเท่าใด นำไปใช้เท่าใดและคงเหลือเท่าใด ทั้งนี้ หากมีวัสดุคงเหลือจากการใช้ประโยชน์ให้ดำเนินการจำหน่ายตามวิธีที่กำหนดไว้ในหมวด ๕

ข้อ ๒๗. ผู้ใช้ที่ราชพัสดุจะต้องนำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปใช้เฉพาะตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และจะต้องไม่นำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุไปสมทบกับงบประมาณที่ได้รับเป็นค่าก่อสร้างอาคารใหม่ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณแล้ว หากมิได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณจะต้องนำวัสดุที่ได้มาจากที่ราชพัสดุจำหน่ายตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๘. ในระหว่างที่กรมธนารักษ์ยังไม่ได้ออกคำสั่งเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ บรรดาหลักเกณฑ์วิธี แบบรายงาน และคำสั่งใด ๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๓ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสำรวจที่ราชพัสดุ การขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน การรังวัดที่ดิน และการระวางชี้แนวเขตที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ และคำสั่งอื่น

ใดของกรมธนารักษ์ให้มีผลใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหก
เดือนนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ร้อยเอก สุชาติ เชาววิศิษฐ

(สุชาติ เชาววิศิษฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง